

Boj s úbytkem obyvatel

Japonsko jako první rozvinutá země přichází s uceleným plánem, jak zvýšit porodnost.

TÉMA
str. 10–11

Jízda bez emisí

Počet nově zaregistrovaných vozů na elektrický pohon v Evropské unii meziročně vzrostl o třetinu.

TRHY & SVĚTOVÁ EKONOMIKA
str. 6

CZK/EUR • 26,090 / -0,015 Kč **CZK/USD** • 22,762 / +0,080 Kč **PX** • 1005,36 / +0,48 % **EUROSTOXX 50** • 3519,67 / -0,18 % **ZLATO** • 1234,10 \$ / +0,30 %

KOMENTÁŘ: BREXIT JE BREXIT. NEBO NE? / str. 12

Krátce

Velké advokátní kanceláře se stěhují

Tuzemské centrály advokátních kanceláří Dentons a DLA Piper se v Praze přesunou na nová působiště. Na jejich stěhování vydělají miliardář Petr Němec a zahraniční realitní skupiny Immofinanz a Lordship. Zaplní se prostory Šporkovského paláce i bývalé banky Na Příkopě 14. **str. 3**

Skupina DEK kupuje síť prodejen pro topenáře

Miliardář Vít Kutnar posiluje se svou skupinou DEK pozici jedničky českého trhu se stavebninami. ÚOHS začal posuzovat Kutnarův plán na převzetí brněnského prodejce topenářské a instalátérské techniky Wärme. **str. 5**

Atény chystají návrat na trhy

Řecko odpočítává týden do faktického konce své dluhové krize. Investorské sázky na renesanci řecké ekonomiky dělají z tamních akcií a dluhopisů jeden z nejrychleji rostoucích trhů světa. **str. 8**

 twitter.com/e15news

TEREZA ZAVADILOVÁ:

Přesně! EU nás tím, že nám cpe peníze, zotročuje a vydírá. Tenhle narativ je užitečný, budu si ho pamatovat pro mnoho jiných situací.

Horko a odstávky zdražují proud

České **ceny elektřiny** s dodáním druhý den se už týden dostávají **nezvykle vysoko**.

Ve srovnání s Německem se ve špičkách prodává megawatthodina za více než **dvojnásobek**.

Může za to omezení dovozu z Německa, nízká dostupná kapacita tuzemských elektráren a sucho na Balkáně. **BYZNYS / str. 4**

Spotová cena elektřiny v tuzemsku stoupá přes den nad

60

eur za megawatthodinu.

Zápisník
Adély Čabanové

Nedostatek elegance

Ministerstvo dopravy chce v rámci nové zakázky rozšířit silniční mytý o nějakých 900 kilometrů silnic první třídy. Tím se mělo odstránit od kritizovaného tendru s firmou Kapsch. Jenže proti se na včerejší tripartitě postavili, po automobilových dopravcích a Asociaci krajů, i Hospodářská komora, Svaz průmyslu a dopravy i odboráři. Mohl to být tak pěkný nápad, kdyby si toho nikdo nevšiml.

Asociace jazykových škol kritizuje, že ministerstvo školství pro své zaměstnance shání jazykové kurzy s jediným kritériem – aby byly co nejlevnější. Bez hodnocení kvality. Je to vážně pikantní. Zvláště při vzpomínce na ministryni Valachovou v tričce s odborářským sloganem „Konec levných učitelů“. Mělo tam být správně napsáno: „Konec levných učitelů kromě těch, které platím z rozpočtu svého úřadu.“ Nebo ještě lépe: „Konec levných učitelů, kromě těch v soukromých školách.“

Mezitím se pozornost regionu otáčí severně od nás k významné návštěvě. Což o to, že se tu nezastavil americký prezident Donald Trump, když onedny jel z Polska přes Německo. Tohle je vážnější případ. Britský princ William s manželkou Kate a s dětmi Georgem a Charlotte přistáli včera na varšavském letišti. Podniknou oficiální návštěvu Polska a Německa. Přitom návštěvu Česka, postiženého na nejvyšších pozicích prudkým nedostatkem elegance, by si bývala mohla Williamova šik rodina zapsat v zásadě jako humanitární pomoc.

Protagonisté dne

Vít KUTNAR

MAJITEL SKUPINY DEK

Největší prodejce stavebnin už vyrostl na tržby kolem jedenácti miliard korun. Právě posiluje díky akvizici topenářské sítě Wärme.

str. 5

Wang TIEN-LIN

ŠÉF SKUPINY DALIAN WANDA

Čínská vláda zakázala tamním bankám poskytovat úvěry jeho firmě Dalian Wanda. Velkými akvizicemi prý ohrožovala stabilitu jüanu.

str. 7

Euklidis TSAKALOTOS

ŘECKÝ MINISTR FINANČÍ

Ekonomická situace Řecka se po letech potíží zlepšuje, země nejspíše na podzim opět vydá dluhopisy.

str. 8

Foto: ČTK

SOUDŮM TO JDE RYCHLEJI. Ministr Robert Pelikán se na včerejší tiskové konferenci pochlubil zrychlením práce na soudech. Podle opozice je však důvodem zlepšení především pokles počtu nových případů.

Justice zrychlila. Pomohla malá zátěž

■ **Soudy mají nejlepší čísla za devět let.** Podle ministra spravedlnosti pomohlo personální posílení problematických soudů.

Michal Španěl

Zkrácením délky civilního řízení se na pondělní tiskové konferenci chlubil ministr spravedlnosti Robert Pelikán. V mediánu se dostalo na 197 dní, což je nejlepší číslo od roku 2008, kdy se začala data vyhodnocovat. Právě medián podle autorů statistiky nejlépe vypovídá o reálné délce řízení, protože není ovlivněn extrémně dlouhými případy. Trestní řízení pak trvalo v mediánu 92 dní, podobně jako v minulých letech.

„Justice je s výjimkou zhruba pěti okresů velmi uspokojivě rychlá,“ konstatoval ministr

spravedlnosti Robert Pelikán (ANO). Za zrychlením podle něj stojí snížení počtu bagatelních soudních sporů o zanedbatelné částky a personální posílení soudů s největšími problémy.

Bývalý ministr spravedlnosti a europoslanec za TOP 09 Jiří Pospíšil však vidí příčiny jinde. „Pokles průměrné délky soudního řízení začal už za mě a současný vývoj považují spíše za výsledek jistých externích společenských jevů a také za důsledek nového občanského zákoníku,“ řekl deníku E15 Pospíšil. Pelikán podle něj nedělal nic, čím by mohl nějak zrychlit fungování soudů.

Počet civilních případů nově příchozích na soudy je v současnosti nejnižší za po-

sledních osm let. Nejvyšší byly tyto hodnoty v roce 2009, kdy okresní soudy ročně obdržely 576 tisíc nových podnětů, loni jich bylo 334 tisíc.

Délka soudních řízení však není v okresech rovnoměrná. Zatímco u okresních soudů loni trvala civilní řízení průměrně 344 dní, tak například na Chomutovsku se řízení v průměru protáhlo na 882 dní.

„Chomutov je klasický příklad soudu, který byl mnoho let zanedbávaný. V určité době tam bylo málo soudců a hodně věcí, ty věci se nahromadily a problém se začal nabalovat,“ uvedl Pelikán.

Ministr chce v tomto i dalších problémových okresech přidat soudce a zlepšit organizaci práce.

Délka civilního soudního řízení se dostala na

197

dní, což je nejméně od roku 2008.

K rozpočtu se chce tripartita vrátit v září

Michal Tomeš

O podobě rozpočtu na příští rok debatovali včera členové tripartity společně se zástupci odborů a zaměstnavatelů. Ten počítá se zvýšením příjmů i výdajů, finální hospodaření by mělo skončit schodkem ve výši 50 miliard. Další zadlužování se však

na jednání setkala s kritikou.

Významnou částí rozpočtu má být navýšení mezd státních zaměstnanců. „Přidat bychom chtěli každému, nyní budeme vyjednávat o přesné výši,“

řekl premiér Sobotka. Podle předsedy Českomoravské konfederace odborových svazů Josefa Středuly by měly finance putovat především do školství. „Situace nejen na vysokých školách se dramaturgizuje a zaměstnanci jsou připraveni protestovat,“ připomněl Středula. Vládu však pochválil za plá-

nované navýšení důchodů o průměrně 500 korun.

„Takový schodek v době ekonomického růstu nedává smysl, nesouhlasíme ani s nárůstem úředníků,“ řekl prezident Svazu průmyslu a dopravy Jaroslav Hanák. K projednání rozpočtu se vláda vrátí 18. září, poté co proběhnou jednání se

šéfy jednotlivých rezortů a ministrem financí. Mezi priority rozpočtu má podle účastníků zasedání patřit především zlepšení dopravní infrastruktury.

Navýšení mezd zatím není zaneseno

v plánu státního rozpočtu pro další rok, podle Sobotky však nehrozí, že by deficit přesáhl plánovaných 50 miliard korun.

„Není potřeba rozpočtovou debatu dramaturgizovat,“ řekl premiér. A to přesto, že podle současných propočtů by deficit přesáhl sto miliard korun.

„Přidat bychom chtěli každému, nyní budeme vyjednávat o přesné výši,“ řekl premiér Bohuslav Sobotka.

Krátce

Rekonstrukce Nuselského mostu skončí v listopadu

Oprava pražského Nuselského mostu, která začala v roce 2012, bude hotova letos do 17. listopadu. Dělníci nyní nejvíce pracují na opravě chodníku a konstrukci na straně mostu ve směru z centra. Řidiči tu jezdí pouze dvěma pruhy. Náklady rekonstrukce jsou asi 280 milionů korun.

Círky loni dostaly 3,5 miliardy

Círky dostaly v loňském roce od státu téměř 3,5 miliardy korun, meziročně o dvě procenta méně. K tomu lze připočítat ještě přibližně dvoumiliardovou sumu, která je náhradou za majetek, jež nelze vydat podle zákona o majetkovém vyrovnání státu s církvemi.

Senát oddálí přechod na DVB-T2

Senát možná navrhne oddálit o zhruba půldruhého roku přechod na digitální televizní vysílání DVB-T2. Senátní ústavně-právní výbor jej doporučil odsunout na polovinu roku 2022. Výbor pro územní rozvoj chce naopak přechod provést v souladu se sněmovnou nejpозději k 1. únoru 2021. /čtk/

Velké advokátní kanceláře se stěhují

■ Miliardář Petr Němec a zahraniční realitní skupiny Immofinanz a Lordship vydělají na přesunu dvou silných advokátních firem do nových prostor. Zaplní se prostory Šporkovského paláce i bývalé banky Na Příkopě 14.

Daniel Novák

Tuzemské centrály hned dvou velkých advokátních kanceláří se v Praze přesunou na jiné místo. Právníci z globálně působící kanceláře Dentons se posunou z Platnéřské u Karlova mostu do nově předělaného Šporkovského paláce. Advokáti z dalšího právního obra DLA Piper se přestěhují do nových kanceláří v ulici Na Příkopě.

„Rozhodli jsme se stěhovat z důvodu potřeby nových dostatečně velkých reprezentativních prostor. Naše kancelář rychle roste a na Šporkovském paláci nás zaujala více architektů a možnost mít originální prostory, kde se skloubí moderní architektura s původními prvky,“ řekl Ladislav Štorek, vedoucí partner Dentons pro Českou republiku.

Foto: sebra

KANCELÁŘE V PALÁCI. Swéeerts-Šporkův je úplný název budovy, která stojí v Hyberské ulici a dnes slouží jako kanceláře.

Z pronájmu pro Dentons bude profitovat developerská společnost Sebre miliardáře Petra Němce. Délka pronájmu i výše nájemného jsou nadstandardní. „Celková velikost transakce je okolo tří tisíc metrů čtverečních kanceláří. Měsíční nájemné je pravděpodobně jedno z nejvyšších na trhu okolo pětadvaceti eur za metr čtvereční a smlouva na deset let,“ sdělil Radek Procházka, šéf poradenské společnosti Procházka & Partners. Dentons budou mít pro sebe celou jednu část projektu s vlastní recepcí.

Konkurenti z DLA Piper se přestěhují do projektu Na Příkopě 14, kde už sídlí jiná velká advokátní společnost White & Case. „Přesun sídla společnosti DLA Piper je především důsledkem růstu pražské pobočky,“ uvedl Miroslav Dubovský, šéf firmy pro Českou republiku. Se stěhováním jeho kanceláří pomohla konzultantská firma Knight Frank.

V obchodní části bývalé banky je pobočka hračkářství Hamleys. Nemovitost je ve společném vlastnictví anglické developerské společnosti Lordship a rakouské skupiny Immofinanz.

Babišův FutureLife posílil v Poliklinice Modřany

Holding spravující investice šéfa hnutí ANO Andreje Babiše navýšil svůj podíl v Poliklinice Modřany. Do firmy Codum, která polikliniku provozuje, vstoupila FutureLife z holdingu Hartenberg loni. Od dvou dřívějších majitelů koupila podíl 70 procent. Nyní od jedné spolumajitelky, Jitky Novotné, převzala i zbylou její část a vlastní tak 85 procent firmy. „Druhý minoritař zůstává dále patnáctipro-

centním společníkem,“ sdělil deníku E15 ředitel Hartenberg Holding Josef Janov. I na zbývající podíl posledního minoritního společníka má FutureLife prodejní opci. Většinový majitel má s Poliklinikou Modřany velké plány. Rád by výrazně navýšil její kapacitu. „Vzhledem k velmi dynamickému rozvoji městské části Praha 12 dochází v posledních letech ke značnému navýšení počtu obyvatel,“ vysvětluje Janov.

Budovu polikliniky vlastní Praha, nájemní smlouvu má Codum do konce roku 2026. Na její dostavbu dá magistrát největší část svého zdravotnického rozpočtu na rok 2017. Zároveň probíhají jednání o další větší přestavbě. „Připravuje se projekt na navýšení kapacity polikliniky, které vyžaduje rozsáhlejší stavební úpravy,“ uvedl Janov s tím, že jednání s Prahou o těchto úpravách už začala. /ač/

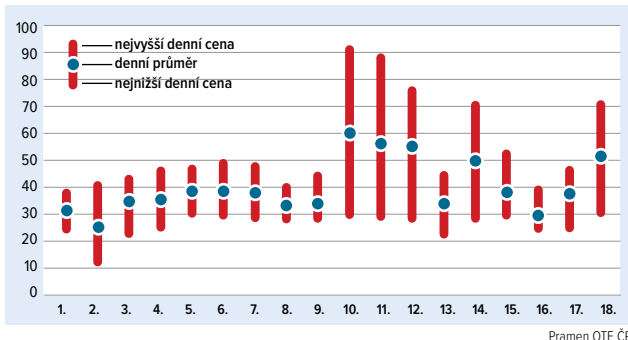
Odstavené dráty a horko na Balkáně zdražily elektřinu

■ Ceny elektřiny v Česku se už týden šplhají přes šedesát eur za megawatthodinu. Může za to omezení dovozu z Německa, dočasně snížená výroba tuzemských elektráren a sucho na Balkáně.

Jan Stuchlík

Dodavatelé energií a firmy, kteří spoléhali na to, že si v létě na spotovém trhu nakoupí levnou elektřinu, se přepočítali. V posledním týdnu se české ceny elektřiny s dodáním druhý den dostávají nad šedesát eur za megawatthodinu. V pondělí 10. července se dokonce po polední vyšvihly až na devadesát eur. Oproti Německu se v tuzemsku ve špičkách prodává

Ceny elektřiny na denním trhu v ČR
(1. až 18. července 2017, v eurech za megawatthodinu)

Pramen OTE ČR

megawatthodina o dvacet až třicet eur draž. I když český a německý krátkodobý trh není plně propojený, tak vysoké cenové rozdíly nejsou běžné.

V Česku situaci zkomplikovala nižší přenosová kapacita pro dovoz elektřiny z Německa a Rakouska. „Minulý týden

se snížila nabízená dovozní kapacita od obou německých provozovatelů přenosových soustav zhruba na polovinu. Toto snížení odpovídá jednomu vypnutému vedení mezi českým ČEPS a německým 50Hertz Transmission. Tento týden probíhá plánovaná odstávka druhého vedení,

a proto je kapacita v uvedeném směru opět snížena,“ vysvětluje Barbora Peterová, mluvčí provozovatele české přenosové soustavy ČEPS.

„Mezi příčiny vysokých spotových cen v Česku můžeme zařadit také nižší kapacitu elektráren, která je v tuzemsku k dispozici,“ uvedl mluvčí ČEZ Martin Schreier. Od neděle je navíc odstaven třetí blok jaderné elektrárny Dukovany, kde je mimo provoz i čtvrtý blok. Temelín jede také jen na jeden reaktor. Česká jaderná flotila tak běží na polovinu výkonu a její elektřina chybí podle obchodníků i ve zbytku střední Evropy.

Draho je v celé střední a východní Evropě, jejíž krátkodobé trhy jsou propojené. Mohou za to odstávky elektráren v celém regionu či vlna veder, která vzala vodu z vodních elektráren od Slovenska po Balkán. Na balkán-

skou stopu českých vysokých cen elektřiny upozorňuje Jan Škampa ze společnosti Nanoenergies, která se specializuje na obchodování na krátkodobých trzích. „Nedostatek elektřiny na Balkáně zvedá cenu v Maďarsku, odkud se přes propojené trhy dostane do Česka,“ říká Škampa. Balkán je závislý na výrobě z vodních elektráren, které ale také slouží jako záloha pro Maďarsko.

Když voda dojde, musejí balkánské země elektřinu dovážet. I proto je teď denní cena elektřiny v Maďarsku průměrně o čtyři eura za megawatthodinu vyšší než v Česku. Dá se čekat další růst. Elektřina na srpen zdražila v Maďarsku od začátku července o patnáct procent, což je nejvíce v regionu. Před důsledky vlny veder varovali obchodníci s elektřinou oslovení energetickou agenturou ICIS už na konci června.

RŮST MEZD

OBCHODNÍ ŘETĚZEC Kaufland zvýší od 1. srpna platy zaměstnanců v průměru o čtrnáct procent. V absolutních částkách je to zvýšení o tisíc až tři tisíce korun hrubého měsíčně. Vyšší průměrné mzdy ale společnost nezveřejnila. Více E15.cz

Mezi českými start-upy loví polský mAccelerator

■ Fond disponuje padesáti miliony eur, v Česku začal hledat inovátory v oblasti finančních služeb.

Marek Schwarzmann

Do Česka vstoupil investiční fond zaměřený na start-upy mAccelerator. Pod patronátem mBank hodlá pomáhat začínajícím firmám, jež by svými inovacemi mohly vylepšit finanční služby. Na oplátku nabízí možnost ověřovat řešení v rámci bankovní skupiny mBank.

„Vybraným start-upům můžeme nabídnout testovací prostředí jako žádné jiné – naši banku a klienty, kteří s námi již dříve některé naše interní nápady testovali,“ po-

tvrdil spoluzakladatel fondu Wojciech Chmielewski.

Fond chce vložit padesát milionů eur do nápadů

zlepšujících kybernetickou bezpečnost, automatizaci bankovních procesů a inovací v platebním styku. „Jsem zde na první z mnoha cest, které mám po Česku na příští měsíce naplánovány,“

dodal Chmielewski s tím, že v itineráři má dál Berlín a Londýn, ale i Bratislavu či Budapešť. „V Česku jsme si už vytypovali nějaké projekty. Doufám, že partnerství s nimi oznámíme někdy na podzim.

To bychom měli mít uzavřeny první dvě investice,“ potvrdil.

Česko je druhý největší trh technologických inovací fi-

Start-upy mohou ověřovat svá řešení v mimořádném testovacím prostředí. Je jim samotná mBank a její klienti.

nančního byznysu ve střední a východní Evropě. „Tuzemský fintech trh zaznamenal v příštích letech rychlý růst, protože se na něm snoubí velká nabídka s velkou poptávkou,“ uvedl již dříve

šéf poradenství Deloitte Pavel Šiška.

Nejnižší investice bude začínat zhruba od sta tisíc eur, navýšit ji pak bude možné až na 8,5 milionu eur.

Více v rozhovoru na E15.cz

PRO ŘEMESLNÍKY. V deseti pobočkách po celé republice prodává společnost Wärme veškerou topenářskou a instalatérskou techniku.

Skupina DEK kupuje prodejce topenářské techniky

■ Největší tuzemský prodejce stavebnin letos řeší již třetí akvizici. Společnosti DEK byznysmena Víta Kutnara se také podařilo vyrůst na tržby kolem jedenácti miliard korun.

Daniel Novák

Miliardář Vít Kutnar posiluje se svou skupinou DEK pozici jedničky českého trhu se stavebninami. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže začal posuzovat Kutnarův plán na převzetí brněnského prodejce topenářské a instalatérské techniky Wärme.

„Chceme mít kompletní nabídku pro stavby domů. Hodnota zařízení pro domy navíc neustále roste a jen s klasickými stavebninami si vystačit nelze,“ řekl Kutnar. Akviziční cenu za Wärme

nekomentoval. Kupovaná společnost má po republice deset poboček, ročně utrží přes 300 milionů korun. Současně vykazuje čistý zisk přes pět milionů korun. Firmu Wärme dosud vlastnili bratři Miroslav a Zdeněk Metelákoví.

Pokud vše půjde hladce, antimonopolní úřad rozhodne do třiceti dnů. „Pokud by spojení narušovalo soutěž, mohl by ÚOHS spojení soutěžitelů podmínit splněním dalších podmínek. Například prodejem některých poboček,“ sdělil advokát Bystrík Bugan.

Pro stavebninového magnáta Kutnara má být převzetí Wärme dalším článkem v řetězu letošních akvizic. Nedávno dostal

antimonopolní úřad na stůl jeho záměr na převzetí firmy VPS CZ, prodejce potřeb pro pokrývače, tesaře, klempíře a další řemeslníky.

Na začátku roku skupina DEK vstoupila rovněž na trh s elektroinstalacním materiálem, a to koupí společnosti Argos Elektro. Ta této části trhu dosud dominovala.

Ze skupiny DEK se kombinací přirozeného růstu a akvizic postupně stal lídr trhu s tržbami, které se loni dostaly na jedenáct miliard korun. V čistém společném vydělala přes 330 milionů. Ve skupině pracuje kolem 1600 lidí. Počet prodejen skupiny v Česku převýšil šest desítek. Kromě toho skupina podniká také na Slovensku. **Více E15.cz**

Brněnský prodejce Wärme utrží ročně přes **300** milionů korun, zisk přesahuje pět milionů.

Stát podpoří investory částkou 6,3 miliardy korun

Celkem 42 projektů získalo v prvním čtvrtletí příslib investiční pobídky od státu. Výše pobídek tak dosáhla 6,3 miliardy korun, jimiž stát podpořil investice v souhrnné výši 26,6 miliardy korun. Počet nových pracovních míst, která by firmy měly v budoucnu vytvořit, dosáhl 4767. Vyplyvá to z údajů agentury CzechInvest.

V předchozích letech pobídky směřovaly hlavně do strukturálně postižených regionů. Nyní, kdy je nezaměstnanost na dosud nejnižší úrovni, už aby pobídky podporovaly vznik nových pracovních míst. „Soustředíme se na to,

aby do Česka přicházely hlavně takové investice, které zvyšují přidanou hodnotu a technologickou úroveň,“ uvedl generální ředitel CzechInvestu Karel Kučera.

Nejvyšší státní pobídku, a to až 502 milionů korun, mají dostat společnosti Labe Wood a Karsit Automotive.

Nejvyšší pobídku, až 502 milionů korun, mají obdržet společnosti Labe Wood a Karsit Automotive. První plánuje investovat 2,7 miliardy do výstavby pily ve Štětí. Labe Wood

obdržela rozhodnutí o příslibu investiční pobídky již v červnu 2014, ale projekt nakonec neuskutečnila. Na stejný projekt firma získala příslib pobídky znovu letos v březnu, tentokrát s vyššími investičními náklady. /čtk/

Krátce

Dálnice do Polska může stát v roce 2025

Hraniční přechod v Královci na Trutnovsku by mohl být spojen dálnicí D11 s Hradcem Králové v letech 2025 až 2026. Poláci by měli být se stavbou rychlostní komunikace S3 na české hranice hotovi v roce 2023, uvedl ministr dopravy Dan Ťok (za ANO) po jednání s polskou stranou.

Cizinci ovládají desítky tisíc tuzemských firem

Přes 81 tisíc tuzemských podniků je přímo ovládáno jednotlivci či společnostmi ze zahraničí. Znamená to meziroční růst o dvanáct tisíc. Přes třináct tisíc přímých zahraničních vlastníků českých firem pochází z Ruska, téměř deset tisíc ze Slovenska a devět tisíc z Ukrajiny. Ukazuje to analýza společnosti CRIF – Czech Credit Bureau.

Alibaba chystá sklad v Jenči u Prahy

Čínský internetový prodejce Alibaba chce v Jenči u Prahy postavit nové distribuční centrum, které zaměstná až pět stovek lidí a bude skladovat zboží určené hlavně pro německý trh. Sklad zahájí provoz v omezené míře do konce roku, uvedl server iHNed.cz.

Češi vsadili na Wimbledon více než miliardu

Sázky na tenisový turnaj Wimbledon dosáhly v Česku zhruba 1,1 miliardy korun. Zhruba o pětinu to předčilo očekávání sázkových kanceláří. Po hokejovém MS je tak Wimbledon druhým turnajem roku s největším počtem sázek MS. V mužské části se více dařilo sázkářům, v ženské měli navrch bookmakeři. Padlo pět milionových výher. /čtk/

E-auta dobývají evropský trh

■ Počet nově zaregistrovaných vozů na elektrický pohon v unii meziročně vzrostl o třetinu. Zbytku Evropy sice dál ujíždí Norsko, tamější velkorysé dotace chce ale vláda přehodnotit.

Tomáš Stingl

Od roku 2035 budou v Evropě prodávány už jen osobní vozy na elektrický pohon. Tvrdí to nová studie společnosti ING. Podle té přichází průlom elektromobilů díky zlevnění baterií i novým ultrarychlým dobíječkám, které dokážou doplnit energii na jízdu dlouhou 300 kilometrů během 20 minut. Celkový počet veřejných dobíjecích stanic přitom podle studie „explozivně“

VYROVNÁNO. Počet stanic sloužících k dobíjení elektrických automobilů v Evropě dohnal počet benzinových pump.

vzrostl. „V podstatě vyrovnal počet benzinových pump,“ uvedla analýza. Benzinek je v Evropě 121 tisíc, množství dobíjecích stanic letos přesáhlo 112 tisíc. Jejich nejhustší síť

buduje Nizozemsko, na které připadá zhruba čtvrtina všech evropských přípojek.

Roste i počet elektromobilů, v EU jich bylo zaregistrováno jen během prvního čtvrtletí přes 47 tisíc. To představuje meziroční růst o 30 procent. Unii ovšem nadále „ujíždí“ Norsko. Podle průběžně aktualizované statistiky analytické společnosti EAFO bylo letos zaregistrováno v severské zemi už 21 tisíc osobních vozů na elektropohon. Minulý měsíc tvořily v Norsku dokonce rekordních 42 procent všech aut zařazených do provozu.

Skandinávská země podporuje nákup elektromobilů velkoryseji než jiné evropské

státy. Nabízí nejen daňové úlevy, ale například i odpuštění poplatků na trajektech a silnicích, možnost zdarma parkovat na městských parkovištích nebo právo jet v pruhu, který je jinak vyhrazen jen autobusům. Systém daňo-

vých úlev ale bude platit jen do příštího roku a pak ho chce vláda přehodnotit stejně jako další výhody. „Jízda bez platby mýtného bude zřejmě vyměněna za systém s diferencovanými cenami odvozenými od produkovaných emisí,“ uvádí komentář společnosti EAFO.

Nejprodávanejším elektromobilem v Evropě se stal za posledních 12 měsíců Renault Zoe s více než deseti-procentním podílem na trhu. Následují ho modely Mitsubishi Outlander PHEV, Nissan Leaf, Volkswagen Passat GTE a BMW i3.

V Česku tvoří elektromobily kvůli malým pobídkám zatím zanedbatelnou část trhu.

V prvním pololetí bylo podle Svazu dovozců automobilů zaregistrováno jen 149 vozů na elektropohon, což je pouhé promile trhu. Celkově bylo v ČR dosud uvedeno do provozu méně než 1500 elektromobilů.

V Číně jezdí skoro půl milionu e-vozů

- Ve světovém srovnání jsou na špičce USA, kde bylo v letech 2011 až 2016 zaregistrováno do provozu 550 tisíc osobních elektromobilů.
- V Číně to bylo ve stejném období 442 tisíc vozů. Asijská země plánuje, že příští rok budou elektromobily a hybridní vozy tvořit osm procent všech nových prodejů.
- Závislost obchodu s elektromobily na pobídkách ukazuje příklad Hongkongu. Zatímco v prvním čtvrtletí tam značka Tesla ještě prodala 3700 tisíce vozů, od 1. dubna tam byly zrušeny pobídky a prodej okamžitě spadl v podstatě na nulu.

Elektromobilita v Evropě (v tisících)

	Celkem zaregistrováno aut	Z toho letos	Počet dobíjecích přípojek
Norsko	135	21	9
Nizozemsko	114	3	29
Velká Británie	108	18	13
Francie	98	14	16
Německo	91	17	20

Poznámka: Statistika zahrnuje osobní vozy s elektrickým nebo hybridním pohonem.

Pramen eafo.eu

Kurzovní lístek ČNB

Platnost od 17. 7. 2017

Země	Množství	Kurz
Austrálie	1	17,824
Čína	1	3,364
Dánsko	1	3,508
EMU	1	26,090
Chorvatsko	1	3,520
Japonsko	100	20,248
Kanada	1	17,988
Maďarsko	100	8,524
Norsko	1	2,789
Polsko	1	6,201
Rusko	100	38,414
Švédsko	1	2,735
Švýcarsko	1	23,692
Turecko	1	6,441
USA	1	22,762
Velká Británie	1	29,730

Akcie na pražské burze

17. 7. 2017

Název	Kurz [Kč]	Změna
CETV	96,00	-0,47 %
ČEZ	400,00	0,23 %
Erste Bank	912,30	0,04 %
Fortuna	139,00	0,72 %
Kofola	430,00	0,70 %
KB	940,00	1,08 %
Moneta	79,20	0,51 %
O2 CR	282,00	0,00 %
Pegas	943,00	0,84 %
Philip Mor. ČR	15 503,00	3,37 %
TMR	690,00	0,00 %
Unipetrol	295,10	1,41 %
VIG	676,00	0,09 %
Celkový objem (v tisících korun)	404 630	

Krátce

Inflace v Evropě zpomalila

Meziroční tempo růstu spotřebitelských cen v celé Evropské unii i eurozóně v červnu mírně zpomalilo. V zemích platících eurem se inflace snížila na 1,3 procenta z květnových 1,4 procenta a v EU na 1,4 procenta z 1,6 procenta.

Teva čelí obvinění EK z nelegální dohody

Antimonopolní odbor Evropské komise obvinil izraelskou farmaceutickou společnost Teva z nelegální dohody s americkou firmou Cephalon na odložení prodeje levnější, generické verze jejího léku na poruchy spánku.

VW chce prodat výrobce převodovek Renk

Německá automobilová skupina Volkswagen se rozhoduje o budoucnosti výrobce převodovek Renk, v němž vlastní většinový podíl. Tvrdí to agentura Reuters s odvoláním na informované zdroje. Podle nich může být výsledkem těchto úvah prodej firmy. VW omezuje výdaje, aby financoval restrukturalizaci po aféře dieselgate. /čtk/

Číňané zakázali skupině Dalian Wanda další akvizice

■ Čínská vláda se snaží zastavit masivní odliv peněz ze země, který vytváří nechtěný tlak na jüan.

Čínští regulátoři nařídili velkým bankám v zemi, aby nepůjčovaly peníze čínskému konglomerátu Dalian Wanda Group, který je aktivní v několika oblastech od realit po zábavu a jehož majitelem je miliardář Wang Tien-lin. Tvrdí to list Wall Street Journal s odvoláním na informace od jedné z bank.

Regulátoři se minulý měsíc setkali s představiteli velkých státních bank a informovali je, že šest ze zahraničních akvizic společnosti Wanda

včetně hollywoodského producenta Legendary Entertainment podléhá nařízení vlády o kapitálových restrikcích přijatých loni v listopadu. Tato pravidla omezují investice čínských firem a jejich cílem je zastavit masivní odliv peněz ze země, který vyvíjí tlak na čínský jüan. Vládní kabinet chce odradit hlavně od nákupů zahraničních firem podnikajících v realitách a zábavě.

V případě firmy Wanda se vláda zaměřila na šest dohod v Evropě a USA z posledních pěti let. Kromě Legendary Entertainment jsou to ještě koupě amerických řetězců kin AMC Entertainment Holdings a Carmike Cinemas, britského výrobce jachet Sunseeker In-

Foto: Čtk

ZÁBAVNÍ IMPÉRIUM. Dalian Wanda vlastní řadu kin, zábavních parků a řetězců po celém světě, zejména pak v Asii či USA.

ternational a evropských provozovatelů kin Odeon & UCI Cinemas Group a Nordic Cinema Group. Čtyři z dohod již byly dokončeny.

Akce regulátorů vrhá rovněž stín na financování dalších dvou dohod. Zpráva

zároveň odhaluje, co přimělo firmu Dalian Wanda minulý týden k překvapivému rozhodnutí prodat většinu v provozovateli tematických parků a hotelů Sunac China Holdings za 9,28 miliardy dolarů. /čtk/

AvtoVAZ bude propouštět

Ruská automobilka AvtoVAZ plánuje v letošním a příštím roce zrušit více než osm tisíc pracovních míst. Potvrdil to zplnomocněný zástupce Kremle pro Povolžský federální okruh Michail Babič.

AvtoVAZ se poslední roky snaží snížit náklady a vyřešit finanční problémy, automobilka proto v rámci úsporných plánů propustila tisíce zaměstnanců. AvtoVAZ zaměstnává více než dvacet tisíc lidí.

Firmě od počátku krize v automobilovém průmyslu v roce 2012 klesá prodej vozů, v letech 2015 a 2016 vykázala několikamiliardové ztráty. Letos se však automobilce zatím daří. Za první pololetí se prodej vozů Lada zvýšil o 13 procent. Do roku 2018 se chce koncern vrátit k zisku. /čtk/

Čínská ekonomika zůstává stabilní

Čínská ekonomika si ve druhém čtvrtletí v meziročním srovnání udržela tempo růstu 6,9 procenta, kterého dosáhla i v předchozím kvartálu. Podle agentury AP čínský HDP podpořil obchod a spotřebitelské výdaje, a to přes obavy z možného blížícího se zpomalení.

Výsledky byly lepší než prognózy analytiků, kteří čekali zpomalení růstu na 6,8 procenta. Proti předchozím třem měsícům ekonomika stoupla o 1,7 procenta.

Zrychlení růstu spotřebitelských výdajů a obchodu pomohlo vykompenzovat zpomalení investic do továren, realit a dalšího investičního majetku.

Maloobchodní tržby vzrostly v první polovině tohoto roku o 10,4 procenta, což je o 0,1 procentního

bodů více, než ukazovala data za první čtvrtletí. Dříve zveřejněné údaje týkající se obchodu rovněž ukázaly, že v květnu a červnu zrychlil čínský export, což alespoň dočasně odvrátilo obavy z politicky nebezpečné ztráty pracovních míst v odvětvích orientovaných

na vývoz, která zaměstnávají miliony lidí. Výroba v továrnách v pololetí stoupla o 6,9 procenta.

Investice, což byl v posledních letech hlavní motor hospodářského růstu Číny, vzrostly v prvním pololetí o 8,6 procenta.

Komunistické vedení Číny se snaží udržet ekonomiku stabilní před blížícím se stranickým sjezdem, jenž by měl prezidenta Si Ťin-pchinga jmenovat na druhé pětileté funkční období. /čtk/

Čína udržela tempo růstu hospodářství o **6,9** procenta.

265239/160

INZERCE

GOTT
MY
LIFE

Praha Náplavka pod Vyšehradem

JDEME NA GOŤÁKA! VÝSTAVA NA LODI

gottmylife.cz

Objevte, co jinde nevidíte. Poprvé máte možnost na jednom místě projít 60 let neuvěřitelné kariéry Karla Gotta. Uvidíte všech 41 Slavíků, ocenění za vítězství v televizní anketě TýTý, zlaté, a dokonce i diamantové desky, kostýmy nebo exponáty z osobního zpěvákova archivu – to je jen malá ochutnávka z více než 1 000 vystavených exponátů, které výstava nabízí.

Pořadatel:
NADAČNÍ FOND
RICHARDA FUXY

Ve spolupráci:
NÁRODNÍ MUZEUM

Producent: BIG MEDIA

Záštita: KAREL GOTT

MĚSTSKÁ ČÁST PRAHA 2

Česko
malá příběhy

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR

Mediální partneři:
nsva DNES RÁDIO PULS BigBoard railreklam

Partneři:
TICKETPRO ZOOT. IMAGINOX CONTIMADE

Ostatní partneři:

Řecko chystá návrat na trhy

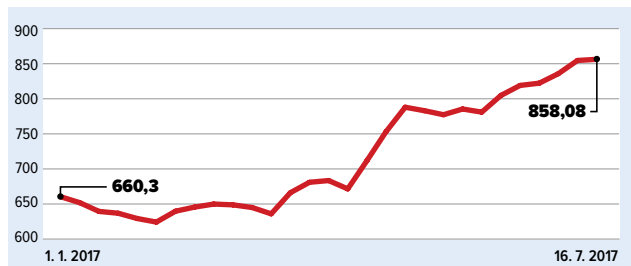
Investorské sázky na renesanci řecké ekonomiky dělají z tamních akcií a dluhopisů jeden z nejrychleji rostoucích trhů světa.

Jaroslav Bukovský

Řecko odpočítává týdny do faktického konce své dluhové krize. Po třech letech financování veřejnými penězi věřitelských zemí se totiž Atény chystají požádat o důvěru soukromý kapitál a vrátit se na dluhopisové trhy. Stěžejní krok k finanční soběstačnosti plánuje země udělat poté, co vyřeší své problémy s financováním letních splátek svých dluhů a od Evropské komise dostala kladné vysvědčení na adresu svých reforem. Ze sázek na renesanci Řecka se stal mezitím investorský hit.

„Atény budou z hlediska návratu na dluhopisový trh kout železo, dokud je žhavé. Nevznikne-li v tamní ekonomice nebo obecně na kapitálových trzích nějaký nový problém, čekal bych emisi řeckých dluhopisů v září,“ uvádí ekonom UniCreditu Pavel Sobišek. Někteří z pozorovatelů sázejí

Vývoj řeckého akciového indexu Athens General Composite (v bodech)

Pramen Thomson Reuters

na emisi řeckých bondů ještě během léta, úspěšný prodej by změnil pohled investorů na ekonomiku země a pomohl urychlit její růst. Pilotní emise mají být dluhopisy se splatností pěti let.

Očekávané zhodnocení řeckých aktiv po návratu země na finanční trhy žene burzizány do masivních investic. Jen za poslední tři měsíce tak v očekávání tečky za dluhovou krizí podražily aténské akcie o 28 procent, řecký parket se tak stal letos jedním z nejrychleji rostoucích akciových trhů světa.

Takřka pětina nárůst mají za sebou i řecké státní dluhopisy, vidina vyšší důvěry v ekonomiku totiž slibuje pokles úrokových sazeb, a tím i skokové zhodnocení těchto

papírů. Momentálně by si Atény byly schopny půjčit nejlevněji od listopadu roku 2009, za desetiletou půjčku by soukromí investoři žádali roční úrok 5,3 procenta. Na vrcholu dluhové krize v únoru 2012 přitom žádali sedmkrát tolik. Po roce 2014 odřízl zemi od soukromých peněz nástup první levicové vlády Alexise Tsiprase zvolené díky slibu o ukončení politiky rozpočtových úspor.

„Budoucnost je nyní mnohem světlejší. Fiskální situace se výrazně zlepšila. Přebytek vládního sektoru loni činil 0,7 procenta HDP, rozpočtový přebytek bez započtení platby úroků ze státního dluhu a splátky jistiny dokonce dosáhl čtyř procent HDP,“ uvádí ekonom Deloitte David Marek.

NÁVŠTĚVA

Foto: čtk

BRITSKÝ PRINC William s manželkou Kate včera zahájili čtyřdenní cestu do Polska a Německa. Po příjezdu do polské metropole se pár setkal s polským prezidentem Andrzejem Dudou a jeho ženou. Návštěva se v polských médiích stala událostí dne, které konkuruje jen spor o soudní reformu, podřizující justici vládnoucí straně.

Krátce

EU schválila bezcelní dovoz dalšího zboží z Ukrajiny

Ministři zahraničí zemí Evropské unie schválili dočasné rozšíření bezcelního dovozu z Ukrajiny o další průmyslové zboží a zemědělské produkty. Opatření platí od konce září na dobu tří let a doplňuje dohodu EU a Ukrajiny o volném obchodu. EU tak reaguje na obtížnou ekonomickou situaci země a dosud provedené reformy.

Kurdové tvrdí, že vůdce IS Bagdádí je naživu

Vůdce radikální organizace Islámský stát Abú Bakr Bagdádí je naživu. Na 99 procent si je tím jist velitel tajné služby v iráckém Kurdistánu Láhaur Talabání, s nímž hovořila agentura Reuters. Ruská armáda už v červnu ohlásila Bagdádího zabití při jednom z náletů, v červenci pak jeho smrt potvrdil Irák na základě zdrojů ze severoirácké provincie Ninive, kde Bagdádí působil.

Bavorská CSU trvá na limitování počtu migrantů

Křesťansko-sociální unie (CSU) trvá na svém požadavku, aby Německo stanovilo horní hranici počtu migrantů, které ročně přijme. Cílem konzervativní strany je, aby země přijímala každý rok nanejvýš 200 tisíc migrantů, řekl předseda CSU Horst Seehofer.

Indové začali vybírat příštího prezidenta

Indičtí poslanci zahájili proces volby nového indického prezidenta. Na funkci kandiduje právník Rám Nát Kóvind a bývalá diplomatka Míra Kumárová. Oba patří k dalitům, což jsou členové nejnižší vrstvy obyvatelstva nezařazeného do žádné kasty. Za favorita volby, jejíž výsledek bude ohlášen ve čtvrtek, je považován Kóvind. /čtk/

PAMÁTNÍK

Foto: čtk

TŘÍ ROKY po sestřelení letadla malajsijských aerolinek nad východní Ukrajinou včera nedaleko Amsterdamu odhalili památník věnovaný obětem této tragédie. Kromě stovek pozůstalých se ceremonie zúčastnil také nizozemský král Willem-Alexander s manželkou. Mezi 298 oběťmi letu MH17 bylo 196 Nizozemců.

Jednání o brexitu se posunula do hlavní fáze

■ Diplomaté se k pokročení do další fáze musejí shodnout na většině témat.

Vyjednavači EU a Británie včera zahájili druhé kolo jednání o brexitu. Spolu se svými týmy budou hledat pokrok především v klíčových otázkách, kterými jsou zachování práv občanů po odchodu Británie z bloku na jaře 2019 a problematika britských finančních závazků vůči unii. Rychlý pokrok především ve druhé z těchto věcí – tedy uznání Londýna, že vůči EU závazky má – je pro unijní stranu zásadní.

„Nyní se dostáváme k jádru věci,“ řekl hlavní vyjednavač EU Michel Barnier

poté, co v bruselském paláci Berlaymont přivítal svého britského partnera Davida Davise. „Je pro nás neuvěřitelně významné výrazně pokročit a identifikovat rozdíly v našich postojích, abychom je mohli vyřešit,“ řekl Davis.

Británie v prvním kole rozhovorů akceptovala představa EU o jejich struktuře. Nyní se tedy dojednávají jen otázky „rozvodu“, tedy samotného brexitu. Teprve po jejich vyřešení budou moci dát země EU Barnierovi mandát začít s britskými partnery diskutovat také o budoucnosti vzájemných vztahů. Tedy o široké oblasti od obchodu přes spolupráci v obraně a bezpečnosti až třeba po kulturu a školství.

/čtk/

NÁZORY str. 12

Jižní Korea se opět snaží usmířit s KLR

Jižní Korea včera navrhla Severní Koreji, aby se v pátek poprvé od roku 2015 opět sešli zástupci obou vlád k jednáním o zastavení nepřátelských akcí v blízkosti společné hranice. Jihokorejský Červený kříž kromě toho požaduje uskutečnění setkání rodin.

Návrh na jednání na vládní úrovni je prvním pokusem o sblížení mezi oběma státy ze strany nového jihokorejského prezidenta Mun Če-ina, který se funkce ujal v květnu. Tehdy také sliboval, že bude usilovat o dialog s Pchjongjangem a snížení napětí na Korejském poloostrově.

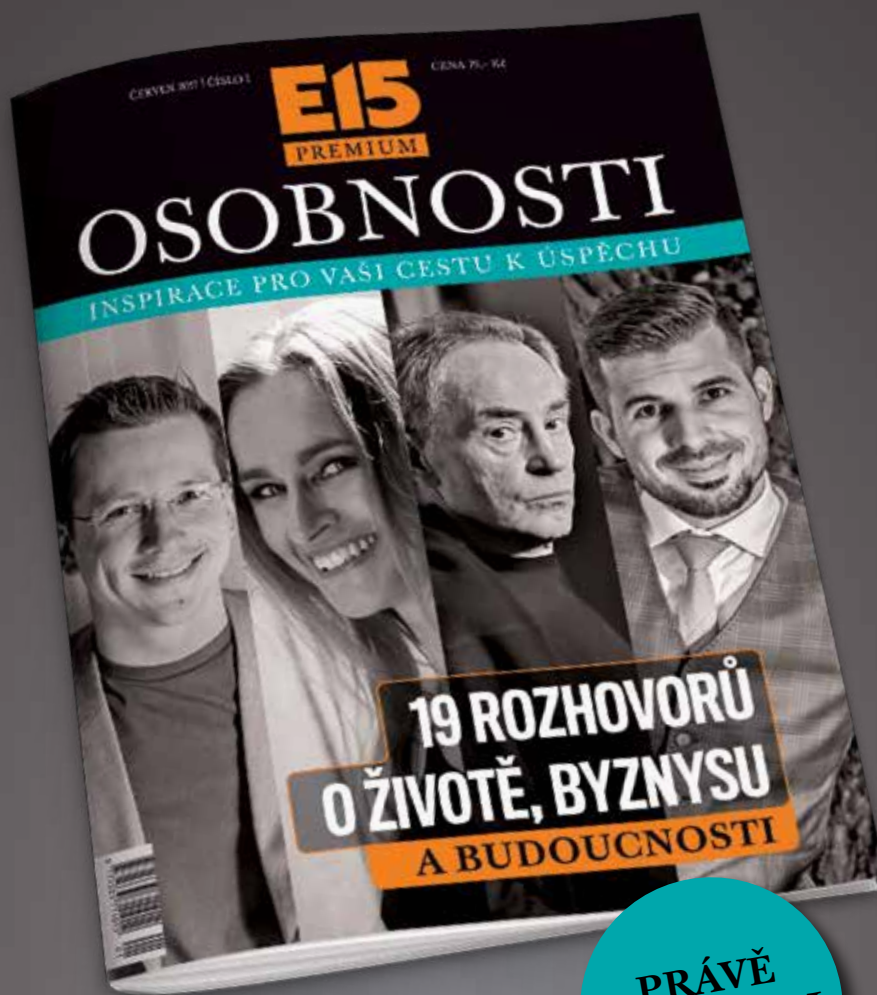
Před týdnem Mun prohlásil, že potřeba dialogu s KLR je nyní naléhavější než kdykoli předtím, pokud mají být omezeny severokorejské programy

vývoje jaderných zbraní a raket. Navrhované rozhovory by se v případě souhlasu KLR uskutečnily v příhraniční vesnici Pchanmundžom v demilitarizované zóně po týdnech zvýšeného počtu severokorejských testů raket.

Zatím poslední mezi vládní rozhovory v Pchanmundžomu se uskutečnily v prosinci roku 2015.

Náměstek jihokorejského ministra obrany při oznamování návrhu rozhovorů neupřesnil, co míní nepřátelskými vojenskými aktivitami. Jižní Korea ale většinou poukazuje například na vysílání severokorejské propagandy z amplionů a další provokace, zatímco KLR požaduje zastavení společných americko-jihokorejských vojenských cvičení. /čtk/ **Více E15.cz**

INSPIRACE PRO VAŠI CESTU K ÚSPĚCHU

OBJEDNÁVEJTE

I PŘES SMS!

POŠLETE SMS NA ČÍSLO 902 11 VE TVARU:

ROZHOVORY JMÉNO PŘÍJMENÍ ADRESA MĚSTO PSČ
Cena každé přijaté SMS je 89 Kč vč. DPH (zahrnuje poštovné i balné). Provozuje CN INVEST, a. s., infolinka 296 363 199 ve všední dny 8–16 hod., mobil@cninvest.cz, www.platmobilem.cz.

Japonců ubývá. Vláda to chce řešit

■ Japonsko jako první rozvinutá země přichází s uceleným plánem, jak zvýšit porodnost, aby zpomalila úbytek obyvatelstva.

Zároveň ale vláda hledá cesty, jak otevřít ženám snadnější přístup na trh práce. Předpokladem ovšem je, že se změní i chování mužů.

Jan Bejkovský

Je pracovní den kolem osmi hodin večer a v malé kavárně v centru Tokia sedí třicátinice Akiko. Jako svobodná zaměstnaná mladá žena je prototypem moderní Japonky. Často pracuje dlouho do večera. Právě tomu chce japonská vláda udělat přítrž. „V práci teď častěji začínají vyzdvihovali ty, kteří nemají tolik přesčasů, a několikrát už nám dokonce večer přikázali odejít,“ vypráví Akiko. Plán vlády, jak změnit zažitá chování Japonců a zvednout tím porodnost, se už začíná projevovat.

Japonsko není jedinou vyspělou zemí, která se

potýká s demografickým propadem podvazujícím základy budoucího ekonomického růstu. Nicméně na rozdíl od dalších vyspělých ekonomik je Japonsko poměrně zdrženlivé k imigraci, takže demografické problémy tu eskalují rychleji než jinde.

128,6
2015

Počet obyvatel Japonska
(dosavadní vývoj a předpověď do roku 2100, v milionech)

82,8
1950

84,5
2100

Vláda odhaduje, že po roce 2020 by Japonsko mohlo každý rok přijít o 600 tisíc obyvatel a až o milion po roce 2040. Proto premiér Šinzó Abe přišel s programem, jak změnit pracovní návyky Japonců, posílit investice do záchranné sociální sítě a zvýšit dostupnost vysokého školství.

ZKRÁTIT PRACOVNÍ DOBU

V Japonsku pracuje čtvrtina lidí déle než 50 hodin týdně. V Německu je takových zaměstnanců dvakrát méně. Takové pracovní tempo ovšem brání lidem skloubit práci a osobní život, což se negativně odráží na porodnosti, ale i spotřebě obyvatel. Vláda proto hodlá podporovat dodržování osmihodinové pracovní doby. Paradoxně tím chce dát impuls ekonomice, protože očekává, že Japonci ve volném čase budou více nakupovat.

V Japonsku je mimořádně silná nerovnost postavení žen a mužů v zaměstnání. V soukromých firmách je podíl žen ve vedoucích pozicích 9,8 procenta, v případě vládního sektoru pouhých 3,5 procenta. Rozdíl v plátech mezi ženami a muži je více než 25 procent.

Japonsko je mezi zeměmi OECD v tomto smyslu druhé nejhorší. Pro srovnání: rozdíl v plátech mezi muži a ženami v Česku činí kolem 16 procent. Mnoho Japonek se proto po sňatku stane ekonomicky neaktivními ženami v domácnosti. V jejich vyšším zapojení do trhu práce vidí vláda způsob zvýšení HDP a příjmů do sociálního systému.

UVOLNIT RUCI ŽENÁM

Mladým Japoncům hodlá vláda vyjít vstříc budováním sítě zařízení pro péči o malé děti. Matky se tak budou moci snadněji vrátit do práce. Uvolnit ruce chce stát i lidem v předdůchodovém věku, kteří se nyní musejí často starat o své rodiče a odcházejí kvůli tomu předčasně z práce. Abeho tým proto počítá s vytvořením dostatečné sítě péče o seniory. Náklady na obě opatření by mohlo uhradit vyšší inkaso odvodů do sociálního systému, protože na trhu práce díky nim zůstane více Japonců.

Podpořit vyšší porodnost má také snižování daňového

zatížení rodin nebo dostupná stipendia pro studenty. Jak říká Kosuke Takeda, ředitel vládního sekretariátu pro aktivní zapojení všech občanů: „Věříme v úspěch našeho plánu i přes změny, které musí japonská společnost přijmout.“ Naráží zejména na hluboce zakořeněné vnímání péče o děti, domov i staré rodiče jako ryze ženskou starost.

POSLANCI V KUCHYNI

Část japonských expertů a komentátorů ovšem vládní plán kritizuje. Je podle nich příliš neurčitý a ospravedlňuje nynější zvýšení vládních investic nejistým růstem příjmů státního rozpočtu v budoucnosti. Kriticky vnímá snahu vlády i mladá Akiko. „Manželství je i dnes pro japonské ženy často koncem kariérního rozvoje, neboť to jsou ony, od koho se očekává

výhradní péče o domácnost i případnou rodinu,“ dodává. Vládní studie z roku 2011 ukázala, že japonští muži, kteří mají děti mladší pěti let, stráví práci v domácnosti nebo péči o dítě denně v průměru 67 minut. To je přibližně třikrát méně než v Německu nebo USA.

Do boje za změnu chování japonských mužů nedávno vyrazili také mužští poslanci za vládní stranu LDP. Chopili se nožů a vařeček a uspořádali ryze mužské veřejné vaření. „Rozhodli jsme se začít s touto patrně nejběžnější domácí prací,“ říká Jiro Kawasaki, který má naplňování vládní strategie v LDP na starosti. „Věřím, že když muži uvidí naše poslance v kuchyni, přesvědčí je to, že mohou také doma uvařit,“ dodává jeden z poslanců Rui Matsukawa.

Autor je spolupracovníkem redakce

Rozdíl v plátech
mezi ženami a muži
je více než

25
procent.

Mobilizace milionů

Vláda v rámci plánu na aktivní zapojení všech občanů slibuje rodičům zvýšení kapacity v systému péče o děti až o 500 tisíc míst proti roku 2013. Navrhuje také vytvoření 300 tisíc nových míst v družinách či odpoledních kroužcích a zvýšení mezd v oboru péče o děti.

Mobilizovat chce i starší občany. Japonským specifíkem je i poměrně vysoké procento vícegeneračních rodin žijících pohromadě. Podle vlády až 80 procent rodičů využívá pomoci prarodičů. Právě na delší zapojení starších Japonců do ekonomiky cílí opatření spojená s rozvojem péče o seniory. Plán předpokládá zvýšení počtu míst v systému péče o seniory o 380 tisíc, navrhuje také zlepšit finanční dostupnost domovů důchodců a ještě více využívat při péči o starší občany již osvědčené roboty.

Jen tato opatření zvýší podle vlády počet pracujících Japonců do roku 2020 o 1,17 mi-

lionu. O pět let později má být přírůstek zhruba dva miliony pracujících. Pro srovnání: v roce 2014 pracovalo v Japonsku 66 milionů lidí. Celkové vyplacené mzdy se díky tomu zvýší do roku 2020 o 3,3 bilionu jenů (v přepočtu přes 660 miliard korun) a o 5,8 bilionu jenů do roku 2025.

Další Japonce na trh práce má přitáhnout zatraktivnění částečných a nepravidelných úvazků. Zaměstnanci s těmito úvazky dostávají za srovnatelnou práci až o 40 procent méně než ostatní. V Evropě je tento rozdíl zhruba dvacetiprocentní. Vláda chce proto donutit firmy, aby mzdy z částečných úvazků vedly. Každý rok navíc hodlá zvyšovat minimální mzdu o tři procenta. Spolu s lepší sítí péče o děti a seniory by tato opatření měla posílit příjem japonských domácností o 16,9 bilionu jenů do roku 2020. Z nich by rodiny mohly díky vyšší spotřebě pustit zpět do ekonomiky necelých 14 bilionů. /bej/

Tvář dne

„ Namísto modernizace státní správy a její digitalizace roste počet úředníků. To je špatně,

řekl po jednání tripartity o státním rozpočtu šéf Svazu průmyslu a dopravy Jaroslav Hanák

str. 3

Foto: ČTK

Komentář

Tomáš Prouza

Brexit je brexit. Nebo ne?

Bývalý britský premiér Tony Blair v sobotu vydal analýzu politické situace v Británii. A vedle potřeby vybudovat nový politický střed přišel ještě s jednou myšlenkou – my Britové zapomeneme na brexit, pokud vy Evropané kývnete na omezení volného pohybu osob.

Na první pohled se to zdá jako návrh z jiné galaxie. Vždyť „brexit znamená brexit“, jak neustále opakuje britská premiérka Theresa Mayová. A klíčovou součástí volebního úspěchu labouristů bylo za žádnou cenu nemít na brexit názor.

Jenže za rok může být všechno úplně jinak. Pokud jednání mezi EU a Británií, už teď plná střetů, vůbec ještě poběží, budou velmi tvrdá a Britové si začnou uvědomovat škody, které zemi s pomalým růstem, vysokou inflací a rychle se blížícím omezením zahraničního obchodu hrozí. Na poslední chvíli možná budou hledat cestu, jak se brexitu vy-

hnout – a jediné, co by mohlo britské voliče přesvědčit, by bylo právě výrazné omezení volného pohybu osob mezi EU a Británií.

Pomíňme, že britská ekonomika je na lidech z EU těžce závislá a že pro britský státní rozpočet jsou dnes migranti z EU ziskovější než samotní Britové. Politický imperativ v Británii už řadu let prostě zní: Omezit migraci bez ohledu na cenu.

Je tedy jasné, proč právě debatu na tohle téma nabízí Tony Blair. Jednak by tím Británie zamezila mnohem

Nechuť k „lidem z východu“ sdílí s Brity mnoho západních politiků. Měli bychom se mít na pozoru.

větším škodám a jednak Blair dobře ví, že nechůť k „lidem z východu“ sdílí s Brity i mnoho politiků ze západní Evropy. Ostatně když jsme v únoru 2016 vyjednávali s Davidem Cameronem dohodu, která by umožnila Britům v EU zůstat, nebyl problém dohodnout se s ním na omezení počtu lidí z EU, kteří pracují v Británii. Problém byl, že se taková dohoda až příliš líbila dalším západním premiérům, kteří najednou

chtěli získat stejné právo jako Britové.

Zatím se můžeme nápadu Tonyho Blaira smát. Konzervativci jej samozřejmě odmítli a nos nad ním ohrnuli i labouristé. Ti budou dál dělat vše, aby si do poslední chvíle nemuseli o brexitu nic myslet a mohli sbírat hlasy na obou stranách.

Ale měli bychom se mít na pozoru. Západní část EU žádnou velkou láskou ke střední a východní Evropě neopývá. Neochota celého našeho regionu v otázkách migrace i čím dál tím horší názor na celý region kvůli tomu, co se děje v Polsku a Maďarsku, vyvolávají stále silnější pocit, že o členství v EU příliš nestojíme, chceme jen výhody a náklady ignorujeme. Je to sice pohled nespravedlivý, ale neděláme nic, abychom ho změnil.

Měli bychom proto počítat s tím, že za to zaplatíme. Pokud to bude jen nižší příděl evropských fondů po roce 2020, tak to ještě půjde. Ale připravme se, že debata o omezení volného pohybu může nabrat obrátky velmi rychle. A pokud se znovu nastartuje německo-francouzský motor evropské integrace, bude se energie soustředit na posílení eurozóny. Na země na okraji nebude nikdo brát ohled.

Autorem je bývalým státním tajemníkem pro evropské záležitosti

Kresba: Britislav Kovarik

Při platbách bitcoinem ručí zákazník za DPH

■ **Novela zákona o dani z přidané hodnoty přenesla na kupujícího odpovědnost za něco, co nemůže ovlivnit.**

Arsen Lazarevič

Možnost nákupu zboží v kryptoměnách, nejčastěji bitcoinu, nabízí stále více obchodníků. Spotřebitelé přitom vůbec nemusejí tušit, že takovou platbou vkládají do rukou obchodníka velkou důvěru, která je může přijít draho. „V případě, že za bitcoin koupíte nějaké zboží, budete ručit za odvedení

DPH,“ tvrdí daňový poradce Michal Hanych ze společnosti Simpletax.cz.

Tento závěr potvrzuje také ministerstvo financí. „Ano, novelou zákona o dani z přidané hodnoty bylo do zákona včleněno, že příjemce zboží nebo služeb ručí

za nezaplacenou daň z obou těchto plnění. Stačí přitom i částečné zaplacení virtuální měnou,“ uvádí mluvčí úřadu Kateřina Vaidišová.

Podle ministerstva financí je u transakcí s virtuálními měnami také třeba mít na paměti, že při směně bitcoinu

za jinou věc či službu vzniká nepeněžní příjem. Ten je nutné ocenit dle zákona o oceňování majetku, což nutně neznamená, že bitcoin musí být oceněn znalcem. „Dále platí, že platba prostřednictvím kryptoměny podléhá elektronické evidenci tržeb,“ říká mluvčí Vaidišová.

Například v pražské kavárně Paralelní Polis je ale možné kávu zakoupit pouze za bitcoiny. Kavárna přitom v minulosti oznámila, že se odmítá účastnit systému EET. Úředníci Finanční správy ji už proto kontrolovali. Kontrola se však zatím netýkala přímo bitcoinu. „Podle našeho názoru ani nemají kontroloři právo spojovat

Pozor na anonymitu

Ač je bitcoin pokládán odborníky za anonymní měnu, anonymita má své meze. „Bitcoinová peněženka je stejně anonymní jako ta fyzická s hotovými penězi. Ale pokud si v ní osoba ponechá i občanku, tak už není,“ uvádí odborník na kyberbezpečnost Michal Altair Valášek. „Pokud s ní například člověk zaplatí v obchodě, kde udává dodací adresu, nebo jsou zde záznamy z bezpečnostních kamer a obchodník je poskytne Finanční správě, pak lze spojit číslo s konkrétní peněženkou a podívat se na veškeré transakce, které osoba provedla.“

platby s konkrétními osobami, pokud k tomu nemají soudní příkaz,“ uvádí mluvčí kavárny Eva Samšuková a dodává, že jde o nesmyslné přenášení odpovědnosti a trestání někoho, kdo nemá možnost jakékoli kontroly.

Manželská smlouva ochrání i před dluhy

Téměř padesát procent manželství končí podle statistiků rozvodem. Proto je vhodné si do budoucna některé věci pojistit a ochránit se. K tomu slouží předmanželská, respektive manželská smlouva. České právo pojem předmanželská smlouva nezná.

Mezi společné jmění manželů patří vše, co jeden či oba manželé společně během manželství získají, věci movité i nemovité. Výjimkou jsou věci získané darem, dědictvím nebo v restituci. Prvním společným vlastnictvím jsou tedy svatební dary. Pravidlo sdílení majetku ovšem platí i pro dluhy.

V manželské smlouvě lze společný majetek zúžit. Například si určit, že dům a jeho vybavení budou spadat do společného vlastnictví, auto naopak bude jen manžela a chata zase manželky. Manželé si také mohou například určit, jakou část domu spoluvlastní manželka a jakou manžel. A nemusí být vše děleno

přesně napůl. Může jít třeba o tři čtvrtiny versus jedna čtvrtina. Smlouvu lze také uzavřít kdykoli během manželství. /ror/

Případ od notáře

Snoubenci navštívili notáře s požadavkem, aby si mohli stanovit režim oddělených jmění. Snoubenka má dobrou práci s vysokým výdělkem, snoubenec je začínající podnikatel, který často vstupuje do rizikových obchodních vztahů.

V jejich případě manželská smlouva ochrání zejména snoubenku a její příjmy, o které by mohla při neúspěšném podnikání budoucího manžela přijít. Uzavření smlouvy přitom manželům nebrání, aby majetek nabyli do podílového spoluvlastnictví, musejí si však u něho stanovit podíly, v nichž jim bude majetek náležet.

264950/86

INZERCE

PRÁVĚ V PRODEJI

ČESKO PLNĚ ZÁHAD

POKLADY, STRAŠIDELNÁ MÍSTA, TAJEMNÉ VZKAZY

WWW.LIDEAZEME.CZ

OBJEDNÁVATEL
**I PŘES
SMS**
902 11

POŠLETE SMS NA ČÍSLO 902 11 VE TVARU:
LIDE 175 MEZERA JMĚNO MEZERA PŘIJMENÍ MEZERA ADRESA MEZERA MĚSTO MEZERA PSČ
 Příklad: **LIDE 177 Jan Novak Prubezna 233 Olomouc 77900**
 Cena každé přijaté SMS je 60 Kč vč. DPH (zahrnuje poštovné i balné). Provozuje CN INVEST, a. s.,
 infolinka 296 363 199 ve všední dny 8–16 hod., mobil@cninvest.cz, www.platmobilem.cz.

Apokalypsa na planetě opic

■ Inteligentní opičák Cézár se vrací do kin v dalším temném, pomalém, emotivním, a tím sympaticky netradičním blockbustu Válka o planetu opic, který dokazuje, jak dokonalá už dnes dokáže být technologie motion capture.

Iva Přivřelová

Zatímco Charlton Heston stále cestuje vesmírem (jeho první dobrodružství na Planetě opic zanedlouho připomene na plátně Letní filmová škola), dole na Zemi se dějou věci. Naplnily už tři díly nové opičí sagy. Ve Zrození lidé svými lékařskými pokusy vyvinuli děsivý virus, v Úsvitu lidoopi zkoušeli různé druhy revoluce. Nyní přichází Válka o planetu opic, v níž pokračuje boj klanu vedeného Cézárem s nepřátelskými zbytky lidí.

Pokračuje také snaha režiséra Matta Reevese natočit blockbuster, který si vystačí skoro bez hvězd. Místo nich udivuje dokonale realistickými a expresivními tvářemi lidoopů, vytvořený-

Foto: Cinemart

VELKÁ ROLE. Andy Serkis jako šimpanz Cézár i při pomoci filmářské techniky zvané motion capture potvrzuje své herecké kvality.

mi pomocí motion capture, které obdivuhodně zachytilo emotivní, jemně odstíněné výkony herců jako Andyho Serkise nebo Steva Zahna. Reeves, jenž stál už za předchozím dílem, se ani ne-

vzdává přesvědčení, že velká letní akce může mít podobu temného, tichého dramatu s politickými a historickými konotacemi. V této válce každý mrtvý bolí, každá hlavní postava trpí traumatem

ztráty a na všech se krutý boj nějak fyzicky i psychicky podepsal. Kdyby zimní příběh doprovázený povedenou hudbou Michaela Giacchina nebyl tak zbytečně zpomalený a natažený přes dvě

hodiny a disponoval víc rezonujícím závěrem, mohlo by jít o nejsilnější epizodu celé série.

Válka o planetu opic také z válečného (melo)dramatu záměrně připomínajícího lepší filmy z druhé světové Most přes řeku Kwai či Vietnamu jako Apokalypsa občas ne vždy ladně odskočí k dalším žánrům včetně westernu či komedie zprostředkované tragikomickou postavou osamělé opice ze zoo. A Woody Harrelson připomíná, že lidé už v tomto příběhu spíš překážejí.

Přesto jeho preference psychologie bytosti ve válce před akčními scénami, důraz na přesvědčivé emoce a důvěra v inteligentního neuspěchaného diváka tento film výrazně vyčleňují z letní nabídky kin. A na rozdíl od řady jiných franšíz vzbuzuje zvědavost na další díl. Čas na návrat Charltona Hestona ještě nenadešel.

Autorka je spolupracovnicí redakce

Válka o planetu opic

(drama, USA, 143 minut)

Režie: Matt Reeves

Hraji: Andy Serkis, Woody Harrelson, Steve Zahn, Amiah Millerová

Hodnocení: 70 %

V HLAVNÍ ROLI SOCHA

Foto: Galerie hlavního města Prahy

PŘES TŘI DESÍTKY UMĚLCŮ se podílejí na výstavě nazvané **Médium: figura, kterou od pátku až do 8. října pořádá Galerie hlavního města Prahy v Colloredo-Mansfeldském paláci.**

Jízda v brutálním tempu

Martin Stručovský

S. Craig Zahler je případ renesančního umělce. Skládá hudbu, točí filmy (jako například hororový western *Kosti a skalp/Bone Tomahawk*) a v neposlední řadě píše knihy. Špinavý kšefty na North Ganson Street jsou jeho čtvrtým románem, který je kombinací noirového thrilleru, buddy story a hořkého cynismu Quentina Tarantina, u něhož se Zahler nejspíš učil psát dialogy.

Celý příběh začíná klasicky – malérem hlavního protagonisty, který je za trest převelen mimo domov, do zapadákova, aby rozkryl případ, s nímž si

jeho tamní kolegové nevědí rady. Za partáka dostává nevrleho chlápka, který má na policejní práci vlastní pohled. Což mezi nimi vede k řadě povedených slovních přestřelek.

Zahler sice nepřepsal žánrové dějiny, což ale nemění nic na skutečnosti, že Špinavý kšefty na North Ganson Street fungují jako skvělá zábava, kterou autor vypráví výborným filmovým střihem a podobně jako třeba Dennis Lehane se doslova mazlí s každou větou, které vedle sebe skládá jako perfektní mozaiku.

Ve srovnání se svým kolegou ale přiřazuje větší dávky cynismu, černého humoru

a brutality. Právě v násilí tlačí na pilu místy až zbytečně moc. A také si nedělá iluze o světě a lidech – Zahler nelíčí policisty jako hodné rytíře ve zlaté zbroji. Naopak. Kráčí ve šlépějích seriálu *Policejní odznak* nebo knihy *Srači* od Richarda Pricea.

Špinavý kšefty na North Ganson Street patří mezi jednu z nejlepších žánrových knih, jaká u nás letos vyšla. Rozhodně by byla chyba ji minout.

Autor je spolupracovníkem redakce

Špinavý kšefty na North Ganson Street

Vydal: Mystery Press

Hodnocení: 90 %

DAN EPHRON: ZABITÍ KRÁLE – VRAŽDA JICCHAKA RABINA

Historická dohoda z Oslo

■ Vražda izraelského premiéra Jicchaka Rabina v roce 1995 ohromila nejen Blízký východ, ale i celý svět. Tak blízko příměří totiž do té doby Izrael a Palestina neměly.

Okamžik proměny nastal u Jicchaka Rabina v pátek dešátého září 1993 někdy mezi devátou hodinou a půlnocí. Tyto tři hodiny strávil ve své pracovně v telavivském bytě v ulici Rava Ašího číslo 5 usilovným přemýšlením, zda má o víkendu letět do Washingtonu, nebo tam místo sebe poslat ministra zahraničí.

Sešel se také se svým poradcem a telefonoval s americkým ministrem zahraničí Warrenem Christopherem, který mu zavolał. Celý večer upíjel whisky zředěnou sodovkou tak, že byla skoro bezbarvá. Při tom měl pořád puštěný těžký televizor, na kterém rád sledoval fotbal a tenis, ale se staženým zvukem.

Podle kalendáře na psacím stole byl Rabin premiérem Izraele už skoro čtrnáct měsíců. Tuto funkci zastával už podruhé; jeho první období skončilo před šestnácti lety téměř ostudou. Jak tehdy sám přiznal, chyběl mu potřebný věk i zkušenosti, protože byl v době nástupu do úřadu v politice jen necelých šest měsíců.

Teď mu bylo jednadsmadesát, měřil sto šedesát sedm centimetrů a měl místy bílé vlasy, které si sčesával hladce dozadu a odhaloval ustupující pihovaté čelo a část lebky. Nosil obleky šité na míru a oblékal se tak lépe než většina izraelských politiků. Zůstal však věrný starým černým koženým botám, které si téměř každý den osobně čistil; v podstatě zůstal vojenským důstojníkem, jímž byl na začátku své profesní dráhy.

O tři týdny dříve dospěli izraelské vyjednávači po mnoha měsících tajného jednání v norské metropoli Oslo k dohodě s Organizací pro

HISTORICKÁ DOHODA. Dohodu z norského Oslo stvrdili ve Washingtonu (zleva) izraelský ministr zahraničí Šimon Peres, jeho ruský protějšek Andrej Kozyrev, izraelský premiér Jicchak Rabin, americký prezident Bill Clinton, předseda Organizace pro osvobození Palestiny Jásir Arafat a ministr zahraničí Spojených států Warren Christopher.

osvobození Palestiny (OOP). I když šlo pouze o nástin mírové smlouvy, troufal si tento dvanáctistránkový dokument aspirovat na historické ujednání.

Ukončoval nepřátelství mezi Izraelem a OOP, sliboval zásadní změnu izraelské politiky vůči Palestincům na Západním břehu a v pásmu Gazy a vytvářel prostor pro celkové řešení arabsko-izraelského konfliktu.

Prezident Clinton pak obě strany pozval na třináctého září do Bílého domu k slavnostnímu podpisu dohody. Přestože však tato smlouva byla jeho vlastním dílem, Rabin měl stále stíšený pocit.

Zčásti to působila nerozhodnost muže, jenž strávil značnou část života střelením do týchž lidí, s nimiž se teď smířoval, když bránil Izraelce před krvavými palestinskými útoky a mařil palestinské národnostní cíle. Narodil se v roce 1922 v Jeruzalémě

a brzy po maturitě vstoupil do jedné z židovských ozbrojených skupin v tehdejší mandátní Palestině – do slavného Palmachu.

V roce 1948 se zúčastnil nejdůležitějších bojů války za nezávislost Izraele a během jedné nechvalně známé akce dohlížel na vyhoštění tisíců Palestinců z jejich rodného města Lod.

Pak se upsal k další vojenské službě, postupoval v žebříčku hodností stále výš a ve věku dvačtyřiceti let velel celé armádě.

Právě Rabin vedl fascinující izraelský útok proti koalici arabských vojsk v roce 1967 – ve válce, kdy Izrael ovládl Západní břeh a pásmo Gazy. Rabin také jako ministr obrany nařídil koncem osmdesátých let agresivní zásah proti Palestincům, kteří na těchto územích někdy i pomoci násilí organizovali nepokoje, aby získali samostatnost.

Tomuto vzbuření se později začalo říkat první

intifáda, arabsky doslova „procitnutí, povstání“. Dohoda z Oslo slibovala Palestincům určitou samosprávu v částech Západního břehu a pásma Gazy. Přinejmenším naznačovala, že by tam jednoho dne mohli mít vlastní stát.

Rovněž tam zřizovala sídlo pro předsedu OOP Jásira Arafata, jehož Izraelci nesnášeli víc než kteréhokoli jiného nepřítel kvůli řadě hrůzných útoků na civilisty, které jeho skupina prováděla v sedmdesátých a osmdesátých letech.

Izraelci, kteří považovali Západní břeh a Gazu za svou zemi, protože jim ji slíbil Bůh – hlavně věřící židé a pravičáci, kteří se tam v průběhu let usadili – považovali tuto dohodu za nehoráznost.

Rabin však žádné náboženské citění neměl (jeden americký představitel ho označil za nejsvětějšího Izraelce, jakého kdy poznal) a k osadníkům nechoval sebemenší respekt.

Dohoda pro něj znamenala hlavně bezpečnostní úkol, a to nebylo málo vzhledem k tomu, že bezpečnost byla podstatou jeho politické osobnosti.

Jenže s sebou také nesla osobní setkání s Arafatem – počínaje slavnostním podpisem v Bílém domě, pokud se tam Rabin rozhodne jet. Už jen při pouhém pomyslení se mu dělalo nevolno.

Rabinovy rozpaky měly i politický rozměr. Jednání, která vyústila v dohodu, vedli lidé, kteří měli blízko k ministrově zahraničí Šimonu Peresovi. Mezi oběma muži, Rabinem a Peresem, panovala po celá desetiletí nejen politická rivalita ve Straně práce, ale i osobní nepřátelství, jaké v izraelské politice nemělo obdoby.

Nesnášeli se tak vášnivě, až to lidem kolem nich často připadalo nepochopitelné. Pak se z procesu stal jejich společný podnik, v jeho čele však stál Rabin. Přesto mu jej kalilo pomyslení, že vznikl jako nepovolený dialog Peresových chráněnců se zástupci OOP. Vždycky, když se ho na tajná jednání ptali američtí představitelé – tedy těch nemnoho, kteří o nich věděli – odpovídal svým typickým mávnutím ruky, které bylo naznačovalo, že z nich stejně nic nevezjde.

O knize

Vážení čtenáři, v průběhu prázdninových měsíců vám nabídneme úryvky z několika knih. Každý týden se jeden titul představí **pěti ukázkami**.

Tento týden představujeme oceňovanou knihu novináře Dana Ephrona **Zabití krále** vydanou pod značkou Universum.

Foto dne

Foto Reuters

BAREVNÁ PODIVANÁ. Nejužší část kaňonu Tamina, který se nachází ve švýcarském kantonu St. Gallen, se během léta vždy v podvečer mění v obří promítací pláto. Na jeho stěny je promítán příběh o mystickém světě pramenů a přírodních žilů, který díky nejmodernějším promítacím technologiím a členité struktuře povrchu nabízí procházejícím návštěvníkům nezvyklý zážitek. Multimediální show je k vidění nedaleko obce Bad Ragaz.

Výročí týdne

Astronom, který spočinul za nebeskou bránou

■ Pozemšťan, kterému byla dopřána výsada být pohřben na Měsíci, je doposud jen jeden. Jmenuje se Eugene Merle Shoemaker a v roce 1999 tam jeho popel dopravila sonda Lunar Prospector.

Shoemaker byl významný americký astronom a geolog, který mimo jiné prokázal meteorický původ kráterů v arizonské poušti a objevil

na 47 komet, řadu planetek a nepočítané asteroidů.

Eugene od mládí projevovatel zápal pro studium hornin. Na počátku kariéry v padesátých letech byl pověřen úkolem hledat naleziště uranu. Protože se uran často nacházel v jíncích prastarých kráterů, začal se věnovat podrobnému studiu pozemských vulkánů. Podílel se na vědeckých

programech misí na Měsíc, dokonce byl jako první geolog vybrán do vesmírného programu Apollo jako budoucí astronaut. V letu do vesmíru mu ovšem zabránil drobný zdravotní problém. Místo toho alespoň připravoval budoucí posádky a některé mise provázel jako televizní komentátor. Spolupracoval také na programech měsíčních sond

Ranger, Surveyor a Clementine. Dál se věnoval studiu pozapomenutých nebo zcela neobjevených kráterů vzniklých dopadem meteoritu, přes kosmický výzkum se dostal k astronomii. Je považován za zakladatele planetární vědy a astrogeologického výzkumu, byl prvním ředitelem stejnojmenného institutu.

Let na Měsíc byl jeden z jeho nesplněných snů. Když pozůstalí přišli s nápadem měsíčního spočinutí, ze strany vesmírné agentury NASA se kupodivu dočkali kladné odezvy. Třebaže je

na Měsíci jistě místa dost, pochopitelným problémem je otázka dopravy. Ve vakuovém hliníkovém pouzdru tak byla nakonec vynesena polykarbonátová kapsle o rozměrech čtyři a půl krát dva centimetry popsaná úryvkem z dramatu Romeo a Julie: „I až umře kdys, jej vezmouc, rozděl v malé hvězdičky, a nebes tvář tak sličnou učiní, že láskou k noci vzplane všechen svět, skvělému slunci již se neklaně.“

Eugene Shoemaker zahynul 18. července 1997 při autonehodě v Austrálii. /mec/

Shoemaker prokázal meteorický původ kráterů v arizonské poušti a objevil na

47

komet, řadu planetek a asteroidů.